

مثال) فرض کنید $k \in \mathbb{N}$ و f تابعی باشد که در $n = a$ مشتق پذیر

است در این صورت مطلوب است مقدار حد زیر:

$$\lim_{n \rightarrow \infty} n \left(f\left(a + \frac{1}{n}\right) + f\left(a + \frac{2}{n}\right) + \dots + f\left(a + \frac{k}{n}\right) - k f(a) \right)$$

$$= \lim_{n \rightarrow \infty} \left(\frac{f\left(a + \frac{1}{n}\right) - f(a)}{\frac{1}{n}} + 2 \frac{f\left(a + \frac{2}{n}\right) - f(a)}{\frac{2}{n}} + \dots \right)$$

مهر

چون f مشتق پذیر در a است

$$\frac{1}{n} \rightarrow 0$$

$$+ k \frac{f\left(a + \frac{k}{n}\right) - f(a)}{\frac{k}{n}} = \text{این حد وجود دارد}$$

$$= f'(a) + 2f'(a) + \dots + kf'(a) = f'(a)(1 + 2 + \dots + k)$$

$$= \frac{k(k+1)}{2} f'(a)$$

شهادت حضرت امام زین العابدین (ع) (۹۵ هـ.ق) به روایتی - روز ملی پارالمپیک

مثال : فرض کنید f بر بازه I ، دو بار مشتق پذیر باشد و $f(1) = f(0) = 0$ ، $0, 1, 2 \in I$ ، $f(2) = 1$.
 c بت کنید $b \in I$ موجود است که $f''(b) > \frac{1}{2}$.

پاسخ : $\xrightarrow{\text{ق مایل}} \exists c_1 \in (0, 1) \subseteq I : \underline{f'(c_1) = 0}$

$\xrightarrow{\text{ق مقدار میانی}} \exists c_2 \in (1, 2) \subseteq I : \frac{f(2) - f(1)}{2 - 1} = f'(c_2) \quad \left| \Rightarrow \underline{f'(c_2) = 1} \right.$
 $\frac{1 - 0}{1} = 1$

حال ، f' بر I مشتق پذیر است . $c_2 > c_1$ ، از ق مقدار میانی ، داریم :
 $(f') \uparrow$

$\exists b \in (c_1, c_2) : f''(b) = \frac{f'(c_2) - f'(c_1)}{c_2 - c_1} = \frac{1}{c_2 - c_1} > \frac{1}{2}$
 $0 < c_2 - c_1 < 2$

$\Rightarrow f''(b) > \frac{1}{2} . \Delta$

- مثال : نشان دهید که برای هر $0 < x$ ، داریم: $\sin x < x$.

حل : اگر $x > 2\pi$ ، آن گاه داریم:

$$\sin x \leq 1 < 2\pi < x.$$

اگر $0 < x \leq 2\pi$ ، آن گاه برای تابع $f(x) = \sin x$ ، طبق قضیه

مقدار میانگین داریم:

$$\frac{\sin x - \sin 0}{x - 0} = \frac{\sin x}{x}$$

$$= f'(c) = \cos(c) < 1$$

که در آن، $c \in (0, 2\pi)$.

$$\Rightarrow \sin x < x.$$

مثال: برای $x > 0$ و $-1 \leq x < 0$ ، نشان دهید:

$$\sqrt{1+x} < 1 + \frac{x}{2}$$

حل: فرض کنید $f(x) = \sqrt{1+x}$ $\rightarrow f'(x) = \frac{1}{2\sqrt{1+x}}$

ابتدا فرض کنید $x > 0$. قضیه مقدار میانگین را برای $f(x)$ روی بازه $[0, x]$

به کار می‌بریم. پس $c \in (0, x)$ موجود است که:

$$\frac{f(x) - f(0)}{x - 0} = \frac{\sqrt{1+x} - 1}{x} = f'(c) = \frac{1}{2\sqrt{1+c}} < \frac{1}{2} \quad (c > 0)$$

$$\xrightarrow{x > 0} \sqrt{1+x} - 1 < \frac{x}{2} \Rightarrow \sqrt{1+x} < 1 + \frac{x}{2}$$

حال، فرض کنید $-1 \leq x < 0$. قضیه مقدار میانگین را برای $f(x)$ روی بازه $[x, 0]$

به کار می‌بریم. پس $c \in (x, 0)$ موجود است که:

$$\frac{f(x) - f(0)}{x - 0} = \frac{\sqrt{1+x} - 1}{x} = f'(c) = \frac{1}{2\sqrt{1+c}} > \frac{1}{2} \quad (0 \leq 1+x < 1+c < 1)$$

$$= \frac{1 - \sqrt{1+x}}{-x}$$

$$\xrightarrow{x < 0} 1 - \sqrt{1+x} > \frac{-x}{2} \Rightarrow 1 + \frac{x}{2} > \sqrt{1+x}$$